

յէ ստորոր օլան ավամիրին, վէ գամը վա-
լեալէրինին, քէնտիւթինէ վագը օլան թէն-
պիհամը շիֆահիւթինէ վեռնուտիւլէ հիշ
պիրինէ իթամթ վէ իթիսալ իթմէ-
յէրէք, քէնտի թագըմարընտան պագը
քէսանըն միւսսատէսիւլէ միւլէթ իթահ-
րիք վէ իղրս, վէ ալտատրպ Ֆէսսատէ
իլգայէ միւտավէմէթ իթմէքտէ, շէօյ-
լէ քի, բաթրիքխանէնին խստէմէլէրի-
նէ վարընճա սէօզիւմիւզէ հավալէյի սէ-
մի իթիպար վէ իսղա իթմէմէքտէ, վէ
էանայի զրիսպըմըգտա վագֆըն իրատ վէ
մէվճուտաթընա վագիյեթ վէ իսթիվ-
լա իտիպ, պիզէրի կիրիֆթալը մուգա-
յիգա իթմէք իշին, մին էլ գատիմ րէ-
հապին (կրօնականք) վէ Ֆուգարանըն
ինթիաշընա (եմէյինէ) մախսուս ս-
լան մաթպախը իպթալ, վէ մէվճու-
տաթ ու ալաթընը գապթ իյլէտիքլէ-
րինի կէօրսիւկիւմիւզտէն, մաթպա-
խըն քէմաքեան իտարէսի իշին, ալա-
թընը պիզէրէ րէտտ ու թէսիմ իթմէ-
սինի Սըրմաքէշ հօճա կարապետտէն (Տէր
Զաքարեան) թարսպ իյլէմիշ իսէքտէ,
հիշ պիր շէյին վէրիվմէմէսինէ, Եագուպ
պէյին (Գէորգ պէյին) թարսֆընտան,
քէնտիսինէ էմր օլունմուշ տուր տէյի
թէսլիմտէն իպա իթմիշ, վէ օլ արալըգ-
տա, միքի միւմայիլէյ հին նէզտիմիզէ կէ-
լմէսի թէսատիւֆ իյլէտիկինտէն, մաճէրա
էկէրշի քէնտիսինէ տախի իֆատէ օլուն-
մուշ իսէտէ, թարսֆըմըգտան մաթպախ
էտավաթընը թուպ օլունմասընը ալա
թէճվիզ իթմէմիշ տիր. հալ պու քի սէնէ-
նին էյեամը ֆիթարընտան (ուալիք կիւն-
լէրինտէն) միւթէատտիտ օլան սիեամ
կիւնլէրինտէ (պագ կիւնլէրինտէ) վէ հաթ-
թա էյեամը ֆիթարտէ (ուալիք) պիլէ,
կէրէք պէնտէնիզ վէ կէրէք գիւմրէյի րէ-
հապին, չարշուլէրտէ ալամը նասա մախ-
սուս օլան աշճը տիւք քեանյարընա կի-

տիպ, այն ու մեզ հետ մախարիթի իմ
մեքիսիսիզ ու եամահաճաղնուան, մաթ
պախ էտեվաթընըն պիզլերէ թէսլիմ օ
լունմասը իշին իճապ իտէն վէսայիթին
իթթիխազընա տայիր օլ հէնկեամտէ դա
թը ալիլերինէ արզ վէ ինհա օլունտուգ
տա, միւ հիմմաթը մեզ քիւրէյի թէսլիմ
իթմէք իւզրէ, պապթիյէ մուսվինլերին
տէն իսմայիլ էֆէնտի կէօնտերլիւիշ, վէ
իշ պու քէյիթիյէթ զիյրտէ մուհալլէր էլ
էսամի օլան քէսանըն մէսմուլի օլունճա,
տէրհալ էֆրատը միլլէթտէն պազըլարը
նը թահրիք վէ թէհեթիճ (գուռուրթ
մագլըզ), վէ բաթրիքիսանէյէ իհզար իթ
տիրէրէք, պուլար էշեայի մաթլուպէնին
թէսլիմիստէ, հիւքիւմէթ ալէյհինտէ պա
զըրարագ պիր թագըմ եագըշմագ սեօզլէր
սէօյլէմիշ, վէ միւմայիլէյհ մուսվին իլէ
մայիթիստէ պուլունան գապվասլարա վէ
պէնտէնիգէ թէստուրի վէ տէսթտիրազ
լըզ իթմիշլէր (եանի տէօյմիւշլէր տիր),
նասը քի քէյիթիէթ մուսվինին թագ
րիքիստէն մալիւմու սէնիյէթլէրի տախի
օլմուշ, վէ էկէր թարաթը ալիլերինտէն
գապթիյէ վէքիլի պէյ հազըթլէրի իլէ,
պիր թագըմ գապվաս կէօնտերլիւիշ, մէր
գուլէրի գապթ վէ հապս օլունմամըշ օլ
սա իտիլէր, հէմ պէնտէնիգին նամուսու
նու հէթք, վէ հէմտէ գապթ ու լապ
թա (ասայիշի ամմէյէ) մուխիլ (խալէ
վէրիճի) սայիր ումուլ ու հարաքեա
թըն վուգուի միւհթէմէլ իտի. գալ
տը քի պու կիւն պիր թագըմ նիսա
(գարը) թայիթէսի, վէ խուսուսիյլէ
զերտէ իսիմլէրի զէքը օլունան գառըլար,
բաթրիքիսանէ կէլիպ իւզլէրիմէ հիւ
ճում, վէ պազըր վէ հայգըրըշլար իլէ
պէնտէնիգի իւզլի ու պէտնամ իթմիշլէր, վէ
հաթթա սագալըմ էլ ուղառարագ տա
եագ պիլէ աթմըշլար, վէ պազը մահէլ
լէրի գաթթաթըրըպ անախթարըրընախ
իյլէմիշլէր, վէ պու վագա, բաթրիքիսա
նէտէ գապթիյէ մուսվինի իտիսթօ է
ֆէնտի իլէ հիւքիւմէթին գապվասլարը
հազըր օլուն գլարը հալտէ վուգու պուլ
մուշ տուր. պէնտէնիգին Ասիթանէտէն
պու թարաթա կէլմէքիլիմ իտէ, անճագ
բաթրիքիսանէ վէ էվգաթընըն իշլէրինի
իտարէ իթմէք, վէ էլան կիւրուհու «ֆէ
սէտէնին» պաշարը օլան աեանըն (իշլան
լարըն) սէլպ իյլէթլէրի (գաթըրըշլարը)
էմլալի թահսիլ, վէ մէսալիհ ու ումու
րինի գապթ ու լապթ իթմէք գաստիյլէ
օլունպ, պու խուսուս տախի ճիւմհու
րու միլլէթին հուզըրընտա գըրաթթ օ
լունմուշ, Տէր ալիյէ բաթրիկի հազըթթ
լէրինին էմիլլէրի իգթիզաթընտան, վէ
րուէսսայի ֆէսատ-րիշէկեանըն սէպէպի
թէսասիւպլէրի միւճէրլէտ ճիհէթի վագ
ֆա օլան տիյեուէնաթլարընըն, հիւքիւ
մէթ վասըթաթըլա քէնտիլէրինտէն թա
լապ օլունտուգընտան նէշէթ իյլէթիկի,

չիւնքի, պէնտէնիգտէն պիր խաթա սիւ
աուրինտէն տուաթը, մէրգուլլէրին պիր
կիւնաթէշէք քիլէրի օլունպ, եանի ումու
րի ալիւնէվիյէ ճիհէթինտէն իտէ, ճանի
պի հիւքիւմէթէ, վէ, էկէր ումուլի
մէզհէպիյէտէն իտէ, պէհէմէհալ Տէր
ալիյէ բաթրիկինէ արզը քէյիթիյէթ իտէ
պիլէճէքլէրի տէրքեար իտի. վէ մատամ
վէ իպրագ իթմէյիպ, պազըլարը բաթ
րիքիսանէնին մալընը սէլպ, վէ պազըլարը
օնա օլան պորճարընտան թէխալուս
(գուրթուլմագ) իշին սէրքէշլիք թարի
գիլլէ ֆուրսաթ գազանմագ, վէ աիւվէ
լի էճնէպիյէ թէպաալարընտան պազը
քիմէսնէլէրին պու իշէ միւտաթէլլէրի,
ֆագաթ քէնտի մագաթլէրինէ նայիլ օլ
մագ իշին տիր, հալ պու քի պէնտէնիգ
զըլլէ զէլիլի վէլի իւլ նամիտէ, վէ հիւ
քիւմէթի մթարիյէնին զիյրի հիմայէթ վէ
սիեանէթիլտէ պուլունտուգըմ հալտէ,
հագըրմա պալեատէ իյզահ օլունան
ումուլ վուգու պուլմուշ օլունպ, վէ եինէ
գատընլարըն պազըլարը էրան բաթրիքիսա
նէտէ պազըրարագ, պէնտէնիգի իւզլի ու
րիւսվայ իթմէքտէ օլունգլարընտան,
քէնտի նէֆսիմիլի զէքը օլունան գառըն
լարըն զայլէսինտէն սիեանէթ իթմէք, վէ
վագթըն վարիտութ ու մէվճուտաթընը
հըֆը ու վիգայէ իյլէմէք իւզլէ, վէսա
յիհ լազըմէնին իթթիխագի պապընտա
լազըմ կէլէն էմի ու իրատէլէրինին սու
տուր պուլլուլմաթը իշին, իշպու թագ
րիքի աճիզանէմիզին պիր գըթա նիւսիւ
սինին սէտտէթլու Շէրիֆ բաշա հազ
լէթլէրինէ իրալ պուլլուլմաթը նիեագի
պապընտա թագուիմի արիզէյէ իպթիտար
գըրընմըշ տըր էֆէնտիմ.

Իշպ վէ իշպ
(Միւրէն Եպիսկոպոս)

Մէրգուլ Մկրտիչ եպիսկոպոսուն
«ֆէսատըիշէ» տէյէրէք գամը իթտիկի
էրքէքլէրին վէ գատընլարըն իսիմլէրի իշ
պու աթիտէքիէր տիր, նասը քի Ման
զու մէմիզին 259 ունճու նիւսիւսինտէ
տախի պէեան իյլէմիշ իտիք.
Գեորգ պէյ Ռաֆայէլեան,
Ազարիա աղա Պետրոսեան,
Գառնիկ աղա Պասմաճեան,
Ռուբէն աղա Ռուբինեան,
Տիշի Մովսէս աղա,
Բարթող աղա Մըրըրլեան,
Կարապետ աղա տէր Զաքարեան,
Տոգթօր Զայեան,
Շաւարշ աղա,
Խաչատուր աղա Ալըգեան,
Տէր Զաքարեան Կարապետ աղանըն
զէվճէսի,
Եալըրգճը Նազար աղանըն զէվճէսի,
Լուսարար Արուստմըն անասը,
Սարգիսին անասը.

Մկրտիչ եպիսկոպոսուն. իւ եիւրէքտէ
ատամ օլունգու, եանի, պիր մաթպախըն
անախթարընը ալըպտա խաթէտիկինի բի
շիթթիլիպ եէմէք, վէ տահա տօղրու
սու նէֆսանիյէթինի իճրա իթմէք նի
յէթիյլէ, պաշա իսնատաթ վէ ազվի
եաթա գանաաթ իթմէտիկինտէն, մէզ
քիւր թագրիքիլէրինին իւշիւնտէ տախի,
պիր թագըմ միւթէպէր վէ քէնտի հալ
լէրինտէ պուլունան զաթլարա «ֆէսատ
ճը, վէ ֆէսատ պաշը» սըֆաթլարը վիւ
մէքիյէ իհթիլար վէ իսսաթ իթմէմիշտիր
վէ շու իֆթիլարէյէ պիր վագըթտալիւ
թիքեապ իթմիշտիր քի, գօլէրա վագթին
տէ օլունգուտան, ինսան ինսանը աճը
երպ էլինտէն կէլէն իմատ ու մուսվէ
նէթի էսիլիէմէտիկի շէյլէ տուրտուն,
պէլի հայվանլար վէ թաշար տախի պէ
նիի աոտմին մէզքիւր աֆէթ եիւզիւն
տէն տէօթթիլէրի կէօզ եաշարընա վէ
ա՛հ ու ֆէրեատարընա գաղըլըզ իիգ
գաթ ու մէրհամէթէ կէլմէյէ պաշա
մըշար իտի տէնսէ ճայիլ տիր. մէրգուլ
եպիսկոպոս իտէ, պիր կիւնտէ եէթմիշ
պէշ քիշինին մահպէսլէրէ, վէ հաթ
թա բօլիսլէրէ տախի իլգասընա մուվաթ
ֆագ օլունգունու կէօրէրէք, սէվինիպ
իֆթիլար իյլէմիշ տիր.

Պունտանտա գաթիլնագար, Մըսըրտա
վէ ալէլ խուսուս օլ հէնկեամէլտէ,
«ֆէսատըիշէլը» լազըրտըրը բէք թէհ
լէքլի պիր շէյ օլունգունտան, մագալ
լահ պիր թագըմ քէսանըն իֆթիլարա
ուղառարագ սիւրկիւնէ վէ եախօտքիւ
լէյէ կէօնտէրիլմէլէրի իհթիմալտէն իտի,
վէ հիւքիւմէթին տախի պիր ճիհէթլէ
հագըր վար իտի, չիւնքի զամը իտէն
պիր հազըթթ իսա գուզուսու իտի, վէ
հէր հիւքիւմէթ միսիլու Մըսըր հիւ
քիւմէթի տախի, քէնտի մէմայիլէրի ասա
յիշէ հալի իշին, ֆէսատըիշէլէրին տէ
ֆինէ միւսարաթ իյլէմէքիյէ պօրճու
իտի.

Պէրէքեաթ վէրսին քի զէր. Գաբրիւ
էլ սըրագան, օլ սիննի քէպիլինտէ հիւ
քիւմէթէ միւրաճաթ իլէ, ագ սագալ
լարը իւզլէրինէ կէօզլէրինտէն եաշար
տէօթլէք իֆթիլար օլունգունու ան
լաթմըշ, վէ սէպիլլէրի թախիլէսի իշին
րէճալար իյլէմիշ տիր.

Ղարայիպի շուրասընտա տըր քի, Մը
կըրտիչ եպիսկոպոս պիզգաթ քէնտի թագ
րիքի իշինտէ, էհալինին քէնտույէ գարշը
ղազապա կէլմէսինէ սէպէպիլլէթ վէր
միշ օլունգուտան, վէ ճանընը թէհէթտէ
կէօրտիլկիւնտէն, հիւքիւմէթին մուհա
ֆագասընա միւհթաճ պուլունտուգըն
սէօյլէտիքտէն պաշա, գատընլարըն կի
տիպ տէօթթիլլէրինի, վէ սագալընը եօ
լարագ ալէմէ իիւսվայ ու պէտնամ իյլէ
տիլլէրինի տախի իգրար իյլէմիշ իքէն.

ալէյհնտե եազըւանար իշին քեաֆիէսի
նալան տըր, իթիթիւս տըր, վէ տիւշ-
մէնիք էսէրի տիրո տէյէրէք, պիրտե
գալգըմըտա հազգըմըտա արգըհալար
վէրիպ, վէ տաւալար ալմաեա, վէ ա-
զըպէթքեար, տիւնեա մուվաճէհէսին-
տէ քէնտուսինի կէօսթէրմէքիյէ ճէսա-
րէթ իտէպիլմիշ տիր:

Էկէր Մկրտիչ եպիսկոպոս տիւնեա տա
թէպիլմիշ զիմէթ իթմիշ օլտարաք, եա-
նի պէյն էլ խալգ ութանմաեարաք եա-
շամաք իսթէրիսէ, պաշգա տիւրիւթ թէպ-
րիյէսի զիմէթէ չալըմաեարաք, իլա, եա-
լընըղ շու թաղըրիւն քեալան տըրո տէյի
ճէրհինէ չըգըշապիլսէ քեաֆիտիր չիւնքի
մէգքիւր թաղըրիւն էօյլէ պիր ախալգ ու
էֆալ վէ հարաքեաթ թապիլիւրի տիր քի,
տէյիլ պաշգա պիր քէսին, իլա պիզգաթ
քէնտի գալէմիւնտէն չըգըմը օլտուղու-
տան, հիշ պիր նօգթասընըն էօղիւր գա-
պուլ իտէմէյէճէկի չիւրհէսիլ տիր:

Էսէֆ իտէճէք վէ բէք չօգ էսէֆ ի-
տէճէք շէյ, էօյլէ պիր վազըթտա եաշա-
մադտաեարաք քի, Էրմէնի գառընլարը, տէ-
յիլ պիր եպիսկոպոստէն, իլա էն քիւչիւք
պիր սարկուապըն տախի էլէրիւնի վէ ա-
վուճարընը քէմալի հիւրմէթ իւզըն էօթ-
մէքիյէսէ ալըմըն օլտուղու հալտէ, պի-
զիմ հազընթի իսա չըրաղընըն իսէ սա-
գալընը Էօլուպ վէ տէօնիւպ սէօյմէքիյէ
ատիսի չըգըմընլար տըր: քիմտէ տիր ա-
ճէպա գապահաթ: գառընլարտա մը
Էօթիսա ինճիւի շէրիֆ վաղճըսընտա մը,
արթըգ պուրասընը հէր օգուեան գաթ
րանա Ֆէհմ իտէպիլմիշէկիտէն պէեա-
նընտան սարֆը նազար իտէրիլ:

— Մկրտիչ եպիսկոպոս, սօնրատան
կէօնտէրտիկի իքի գըթա մէքթուպու ի-
չին, իչինտէ «գատոհ» վար տըր, թաս-
հիւ իթմէտիքճէ տէրճիւնի ճայիլ կէօրէ-
մէյիլ տէտիկիմիլտէն, հազգըմըտա եէ-
նիտէն պիր իքի գըթա տահա արգըհալ-
վէրմիշ օլտուղուտան, զանն իտէրիլքի,
եազընտա թէքրարէն Պապը-զապթիյէսէ
չաղըրմամըղ լազըմ կէլէճէք տիր:

— Մկրտիչ եպիսկոպոս տաւալարտան
տօլաեը պիրա մուհաքէմէ Մանգու մէմիլ
հազգընտա վէրիլմիշ օլան իլամըն սուրէ-
թիւնի, նիզամընա թաթպիլգան պու կիւն
պիլ իթթիթիւս տէրճիլէ, օլ պապտէ ին-
սաֆ ու ատալէթ, վէ իլմի մանթըգ ու
հազգանիյէթճէ լազըմ կէլէն հիւքմիւն
իճրասընը, օգուեանլարըն միւթալաա վէ
մուհաքէմէսինէ իհալէ իտէրիլ:

«Մանգու մէի Էֆքեար գազէթասը մու-
հարրիւր կարապետ փանոսեան Մըսըր
վէքիւն Մկրտիչ եպիսկոպոս ալէյհնտե
զազէթասընըն պիր իսայի նիւօնէսինէ
պազը մէվատտ իսնաուրըլա զէմմ վէ քէ-
լիմաթը թահգիրիյէ իթեանըլա «գատոհ»

իթմիշ օլտուղու Պապը-զապթիյէսէ
Մաթպուաթ գօմիթէսինտէ թէպէյիւն
իթմիշ օլմասըլա, Մաթպուաթ նիզամ-
նամէսինն էիկիլմի իքինճի մատտէ-
սինէ թաթպիլգան, մուհարրիւր մէր-
գումտան օն պէշ տտէտ Էիւզիւք ալ-
թուէն ճէգալի նազտիւնիւն ախընա հիւքմ-
օլտուղուտու, քէնտի զաղէթասըլա
վէ ֆուէնջ վէ Մաթիւ վէ Մէճմուայի Հա-
վատիս զազէթալարըլա նէշ ու իլան օ-
լունմաք իւզըն, իշ պու միւզէքքէրէ մու-
հարրիւր մէրգուա թարաֆընա իրսալ
գըլընտը:

283 Շէվվալ 13.

Միւլիւր

(Տիւվաւն ԶԱՊԹԻՅԷ)

— . . . Միւլիւր . . .

վետր. 17, 1867 քէօթահեա.

Չէնտ կիւն մուգատտէմ Սյըր օլու-
նամ քիմէսինէ, գուէնտուրասընը պօյաթ-
մաք մազսէտիլլէ, Գուէնտուրաճը Էանա-
ֆընտան օլան Գալուգճեան իսաչիկին տիւք
քեանընա կէլիւ, վէ մէրգուա քէնտի իշ-
լէրիւնն աճէլէ օլտուղու էճիլտէն պօյա-
մաեաճաղընը պէեան իթտիկի սըրտաա,
սահիպ գուէնտուրա հէման գուէնտուրաճը
պուշաղընը տէսթիկեահըն իւզըրիտէն
գառընը կիպի, մէրգուա իսաչիկին պէօ-
յիւրիւնէ սօգարաք շէտիտ սուրէթտէ եա-
րալար, վէ պատէհու ֆիրարէ Էիւզ թու-
թար իսէտէ, պիր թաղըրիւլէ Հիւքիւմէթ
մարիֆէթիյէսէ անիտէ տէրտէսթ վէ կի-
րիֆթ օլունուպ, վէ իսթիլմաղընա պա-
գըլտըգտան սօնրա բլանկաեա աթըրը:

Մէղքիւր մէճրուհ օլ վազըթտան
քէնտիսի իշին թախսիս գըլընտան ճէրա-
հըն մարիֆէթիյէսէ Էլէեվմ քէսպի իթա-
գաթ իթմիշ տիր:

Ֆիլվազը Պայրամտան պէրու պազըն էօ-
թէքիւն պէրէքիւն պուշալ չէքմէք կիպի
ուլղուէնտուգ շէյլէր վուգու պուլմուշ ի-
սէտէ, տօղրուսու հիւքիւմէթ թարա-
ֆընտան իճապը իճրասընա պազըլալ, վէ
պատէգին գուհուրա կէլէն պու մազուլէ
ուլղուէնտուգըլալըն էօնիւ սլընմասը
մէմուլի գալիտէն տիր:

* * *

— . . . Միւլիւր . . .

27 Յունվ. 1867 քէօթահեա.

Առաջնորդու մուգ գեր. Յովսէփ արքե-
պիսկոպոս հազընթիւրիյէ, իսանտանը միւ-
թէպէրտէն պուլուան Տաքէտալտէ Ստե-
փան աղա ճէնապլէրի մապէյիլէրիտէ շէնտ
սէնտէն պէրու վուգու պուլան վէ պիր
պիւրուտէթ ալեամէթի սաեըլան պիր նըշան-
լը մատտէսի սէպէպիլտէն նաչի, պիր թա-
գըմ ճահիլ մազուլէսի ատաւար չըգան հաֆ-
թանըն չարշէպիւ հիւնիւ ախալմըն սաաթ
օն պիր պուլուգ րատտէլէրիտէ առաջնոր-
դարանա վարըպ միւշարիլէյի սըրաղան հազ-
րէթլէրիտէն անախթարըլը իսթէյիպ, վէ
պուլուտան սօնրա, քէնտիսիւն տաւալար
թանրմաեաճաղալընը պէեան ու իֆատէ իյ-

լէմէլէրի իւզէրիւնէ, միւշարիլէյի տախի •
մազուլէ ատաւարա անախթար թէպիլմիթ-
մէյէճէկի ճէվապընը վէրտիկի սըրտաա, հէ-
ման միւշարիլէյի սաղալընա սարըլալ, պիր
ալալ թահգիրալիլ մէգալաթլարա թախ-
վիֆ իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուղա-
լը խապլէրի հիւքիւմէթ թարաֆընտան ի-
չիտիտիկի անտէ, չալուշ Եագուպ աղա
մայիլէթիտէ պէշ նէֆէր զապթիյէ ալըպ Էէ-
թիլիւր, վէ զաթէն օրատա պուլունտան պէշ
օն նէֆէր զատար պիթարաֆ քիմէնէլէրի
իլէ պէրապէր միւշարիլէյի սըրաղան հազ-
րէթլէրիտէ իսէլաա իտիպ, միւթէճասիւր օլան
ճահիլանը տէրտէսթ պիրլէ մահպէսէ աթ-
տըրը:

Խուսուսու մէղքիւր Էրէյիճէ Էնէմիլլէթ
քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, կիճէ մէճիւս
Հիւքիւմէթ սըրաղանա թէճէմիւս իտիպ, միւ-
շարիլէյի սըրաղան հազընթիւրիյէ, սաղա-
լընա սարըլմաղա էօն աեաք օլան Ստեփան
աղանըն քիւչիւք մախտուալարը Արթաքի
աղա օլտուղու հապէպիլլէ, Ստեփան աղանը
(քի պու մազուլէ ուլղունտուղուալարա պիր
վէճէլէ արգու վէ նիլլէթ կէօսթէրմէտիքտէն
պաշգա, քէնտի նախուսուտէ թանրմաեան
վէ եաթօտ քէնտի հազընը հազգ իտէմէգ
պիր զաթտա տէյիլ տիր, նէրէտէ գալալ
պէօյլէ Էտէպիլլիլլէրէ Էն Վէրսիւն) հէր նէ
հալ իսէ ճէլալ իթտիրմիշ տիր:

Մէճիւս մէղքիւր թարաֆէյի իսքեաթ
իթտիրմէք նիլլէթիլլէ սաաթ տօղուգա գա-
գար չալընըպ չապալանը իսէտէ, պիր վէճէ-
լէ միւրատընա միւշասէր օլամաեարա, նիհա-
յէթիւլ էմր պուլունտ իճապը իճրասընա պա-
գըլմաք իւզըն տաղըմըն տըր:

Ու կիճէ միլլէթիւն պիր նրաֆը քիլիսէե
թէճէմիւս իտէրէք, քէյիլլէթիւն նէ սուրէթ
քէսպ իթմիշ օլամաղընա միւնթաղըր իքէն
պիր Ֆէսատ տախի գուհուր կէլմէսին ին-
թիեաթըլա, հիւքիւմէթ թարաֆընտան քի-
լիսէ գարուսու էօնիւտէ պիր մըգտար զապ-
թիյէսէ պէլլէթտիրիլլէ, վէ Լուսաուրչական,
Հոռլմէական վէրթթէսթան միլլէթլէրի օ կի-
ճէ աեաղտա գալմըլար իսէտէ, հէլէ համո
օլունտ միւշահէտէ օլունտան քէօթիւլիւքլէ-
րին պիրիսի վիւճուտէ կէլմէմիշ տիր:

Իքի կիւն սօնրա, պաղը գէվաթը միւ-
թէպէրանը իգտամ ու իպրամարըլա սըր-
աղան հազընթիւրի իսքեաթ օլուպ, մահ-
պուսանը մէրգուամանը գապահաթլարընը
ալիֆ իթտիքտէն սօնրա, իսէլաա իլլէմիշտիր:

Շիմտիքի հալ խուսուսու մէղքիւր շու բէ-
րէսէտէ օլուպ, վէ մուախիւրէն նէ սուրէթ
քէսպ իտէճէկիւնի պիլլէմէտիկիմիլտէն, չու-
գատարալ իթթիֆա իտէրիլ:

Մէթթուպու մա շու աթիտէքի Էսէֆէն-
կիլ խապլէրի մա թէէսիւֆ իլալէ իտէրիւ •
չէօյլէ քի, քեաֆէյի միլլէթլէրէ սէվիլիւ-
լիւ, իսթըրչիսա, վաթանբէրվէր, վէ հէր
գանդի միլլէթ արասընտա քէօթիւլիւք գու-
հուր իթսէ, թէսքին իտէն աւազընեթ տէր
Միքայէլ հալ օն տէօրթ ալը միւթէճալուգ
Էսիրի ֆիրաշ օլուպ, քէսպի իֆապաթ ի-
տէմէտիկիտէն, նիհայէթիւլ էմր պապէի Է-
ճէլի նուշ իլլէմիշ օլտուղու իւզէրիւնէ հէր
քէսին գալալ հիւքն քիւր մէլալ իլէ մէմու-
օլմուշ տուր:

* * *

— . . . Խմբագիր .

Ազգային խորհուրդ մը՝ երբ յառաջադիմու-
թիւնն ունի իրեն նպատակ, անտարակոյս
միշտ օգտակար եւ նպաստաւոր է Ազգային
ըզձիցը . անանկ որ չկայ տեղ մը, չկայ ազգ
մը, որ այսպիսի ձեռնարկութենէ մը գոնէ
փոքր ի չատէ օգուտ մը քաղած չըլլայ : Ու-
րեմն՝ քանի որ այսպիսի շարժումներ չանա-
ւէտ են, մեծապէս պիտի բաղձան անոր այն
ազգայնէրները, որք համոզուած են թէ՛ բա-
րենպատակ ձեռնարկութիւն մը յաւաքադի-
մութեան եւ զարգացման առաջին նշանն է՝
եւ հետեւաբար ուրախ պիտի ըլլան անոնց
սրտերը, եթէ լսեն ուրեք իրենց ազգակցաց
այսպիսի խորհուրդները :

Ըստ ըզձից՝ ձերոց՝ ոչ ապաւ հրճուանք
պիտի զգայ եւ ձերդ ազգասիրութիւն . . .
տէր, հաղորդելովս այս օրերս քաղաքիս
մէջ տեղի ունեցած նմանօրինակ դէպք մը :

Ս . Ենդեան օրերուն հոս ըրած ճանա-
պարհորդութիւններովս՝ անձամբ տեղե-
կացած էիք քաղաքիս դպրոցաց անխնամ
վիճակին ինչ պատճառներէ առաջ եկած ըլ-
լալուն, որ ոչ անհոգութեան եւ զանցա-
ռութեան արդիւնք էր, այլ ժամանակին ծը-
նած նեղութեան յուսահատութիւնը եւ նախ-
կին թահրիրաթի ծանրութենէն յառաջ եկած
ծանր դրաղմունքներն էին պատճառ . բայց
հասարակութիւնը այս վիճակին մէջ անգամ
գտնուած ժամանակ՝ դպրոցը անոնց ուշադ-
րութենէն չվրիպելով, մէկ կողմանէ ալ մեծ
ցաւ կը զգային անոր անխնամ վիճակին վրայ :
Ուստի՝ անա շնորհիւ բարեխնամ կառավա-
րութեան թահրիրաթի նախկին վերատեսչին
մեծ . Սալիմ էֆէնտին յաջորդելէն վերջը՝
նախորդին դրած ծանր ծանր տուրքը թե-
թեւնալու յոյսէն քաջալերուած, այս օրերս
թ . խորհրդոյ մեծարգոյ անդամոց մէկ հը-
րաւէտով՝ հասարակութիւնը գրեթէ բոլորը
մէկէն մէկ սիրտ մէկ հոգի՝ Լ . վարժարանը
ժողովուած, դպրոցաց վիճակին վրայ բա-
ւական խորհելէն ետքը՝ ազգային ծախսոց
կարգադրութեան համար յանձնաժողով մը
կազմուեցաւ վեց պատուարժան հոգիէ բաղ-
կացեալ, եւ ուրիշ անձ մ'ալ յատկապէս
թահրիրաթի որոշուեցաւ ազգային ծախսը
հասարակութենէն հաւաքելու համար : Աս-
կէց զստ՝ եւ որ առաւել կարեւորագոյնն է,
վեց նորատի եւ եռանդուն երիտասարդներ
ալ որոնք բոլորն ալ դպրոցիս նախկին ու-
սումնասէր աշակերտներէն են, դպրոցաց
այցելու ընտրուեցան . որոց անուններն են՝
Պ . Ալիքան Աբրահամեան, Պ . Աբրահամ
Ա . Խաչէրեան, Պ . Մկրտիչ Զ . Մուսօֆեան,
Պ . մահտեսի Աբրահամ Գարութիւնեան . Պ .
Գրիգոր Զաիրեան . եւ Պ . կարապետ Յ . Շիշ-
մանեան :

Քաջայայտ եմք . . . տէր, որ այ-
սուհետեւ ըստ միակ բարձրագոյն ազգին տե-
ղայս թ . խորհրդոյ անխնամ ջանքիւք եւ յիշ-
եալ ուսումնասէր անձանց անձանձիր այ-
ցելութեամբը Լ . Հայոցս երկսեռ դպրոցնե-
րը յարատեւ բարեկարգութիւն մը վայելելու
քաղղը ունենալով, ի դերեւ չելլեր ազգին
եւ մասնաւորապէս ձեր ակնկալութիւնը,

Որով մնամ ըզձատենչ
1867 փետր 24 ի Նիկոմիդեան .

Թ . Վ . Ճ .

— . . . Խմբագիր .

Իւսկիւտար . 28 փետր . 1867

Փուռն լրագիրը իր վերջին թուովը կը
հրատարակէ թէ, Իւսկիւտարու Ս . Խաչ
եկեղեցւոյ Տ . Մարտիրոս քահանային խն-
դելը վերջացած . եւ թաղական խորհրդ-
դոյս կողմէն անոր վրայօք եղած ամբաս-
տանութիւնը բոլորովին անհիմն ելած է,
Եպիսկոպոսական մասնաժողովոյ քննու-
թեամբ :

Փուռն չի այս հրատարակութեան վրայ
թաղիս սղջամիտ հասարակութեան սիր-
տը սաստիկ վրդովելով, կը փութամք ծա-
նուցանել Ձեր պատուական լրագրոյն մի-
ջոցաւ թէ՛ սուտ է փուռն այս հրատա-
րակութիւնը . թէ տէր Մարտիրոսին խն-
դելը վերջացած չէ, եւ թէ յառաջիկայ
ուրբաթ մարտ 3, Ազգային վարչութեան
խառն ժողովոյն քննութեանը ներկայա-
նալու պարտաւորեալ է տէր Մարտիրոս,
իր վրայօք եղած ամբաստանութեանց
պատասխանելու համար :

Թաղ . խորհուրդս ուրիշ ատենի կը
թողու՝ սոյն խնդրոյս եւ թաղիս վարժա-
րանին առթիւ Պ . Ալաճաճեանի՝ խորհրդ-
դոյս դէմ ըրած թշնամանաց եւ անար-
գութեան հաաուցումը օրինաց զօրու-
թեամբ պահանջելու կէտը, եւ յիշեալ
քահանային զործին իսկութիւնը, ամէն
մանրամասն պարագաներովը ողջամիտ հա-
սարակութեան գաղափարներն ենթարկե-
լու, եթէ հարկ ըլլայ :

Կը խնդրեմք, . . . Խմբագիր, որ սոյն
յօդուածս Ձեր պատուական լրագրոյն ա-
ւանանման թերթովը հրատարակե-
լու բարեհաճիք, յանդուրժութիւն եւ ի-
միամտութիւն ողջախոհ թաղեցւոց :

Մնամք յարգանքօք

Ատենադպիր
Գ . ԳՐԱՍԵՐԵԱՆ

Ատենապետ
Յ . ՈՒՄԷՏ

— . . . Խմբագիր .

Լրագրոյդ 288 թուոյն մէջ Յ . Մ .
Գարրիէլեան ժիլ Պլասի հրատարակին
մէկ ծանուցումը կարդացի, որով մեր նոյն
գործոյն երաշխաւորութենէն հրաժարի-
լը կիմացներ . բայց քանզի թէ երաշխա-
ւորութեանս պայմանները ալայլէր, եւ
թէ ստորագրութեանս անարգանք մը ը-
րած էր, մինչեւ մարտ 1 . Յ . Մ . Գար-
րիէլեան ստորագրութեան հետ պիտի
փոխուին, եւ զուրս մնացածները ար-
ժէքնին պիտի կորսնցունեն ըսելով, պար-
տաւորեց զմեզ ծանուցանել այն բաժա-
նորդաց, որոնք որ Յ . Մարգարեան ըս-
տորագրութիւնը չեն ուզեր փոխել Յ .
Մ . Գարրիէլեան ստորագրութեան հետ,
ինչ պայմաններով որ անգործադրելը ըս-
տորագրած եւ գործոյս երաշխաւորած
եմ, նոյն պայմաններով մինչեւ մարտ 31
չորս տետրակին, այսինքն՝ 128 երեսին
պատասխանատու եմ :

Մերձան թիւ 53 . 1867 փետր . 27

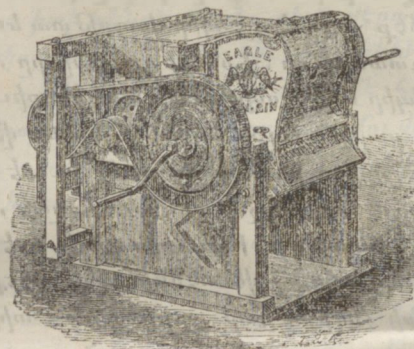
Մարգարեան Յարութիւն

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Տօգթօր Պարոնիկ Մատթէոսեանն Սազըզ
աղանճ ճատտէսինտէ Գարանլըզ սօգաղընտա,
պիր նիւմէրօլու խանէսինտէ չարչէմպի
կիւնլէրի խայրաթ պագմագտա օլուղու հէր
նէ գատար դաթէն իլան օլունմուշ իսէտէ,
պագըր տօսթլարը վէ միւշթէրիլէրի սայիր
կիւնլէրտէ կիտիպ պօշ կէրի տէօնմէքտէ օլ-
աուգլարընտան, զիք օլունան խայրաթ
կիւնլէրտէն պաշգա, ճիւմա կիւնլէրի էօյ-
լէտէն սօզլամա գատար խանէսինտէ պա-
լունաճաղը իլան օլունուր :

Տօքթօր Կ . Գալուստեանն խանէսի
Գայօնճու դուլլուղունտա, Թարլա պաշը
ճատտէսինտէ 195 նիւմէրօլու խանէտէ իգա-
մէթ իթմէքտէ իտուկի արաեանլարըն մա-
լիւմի օլմագ իչին խապէր վէրիլիւր :

Ալաճա-Համամընտա Սարրաֆ Լուսին
46 Ն . տիւրքեանընտա ճիւմա կիւնլէրիտէ
աշըզ օլարագ, հէրնէվի վարագայի սահի-
հէ սաթըլմագտա օլուղու իլան զըլընըր

Ի Լ Ա Ն

Բաժնուզ մաքինադրընտան ԻԿԸԼ
եանի Գարա-գու շնամ մաքինա, Ղա-
լաթատա Էէնի-ճամի գարուսու իթ-
թիսայինտէ Մինասեանն մաղաղա-
սընտա ուճուզ Ֆիւսթ իլէ սաթըլ
մագտա տըր :

Պու մաքինա կէրէք ինկիլթէրրա
վէ կէրէք Էվրօպանն հէր թարա-
ֆընտա չօգ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ
օլուղտան պաշգա, պունուէն Ֆայի-
տէլէրի պու տէֆա պուրատա տախի
էյիճէ անլաշըլըշ օլաուղունտան,
չօգ մագպուլ թու թուլմուշ տուր :

Ղալաթատա Մինասեան մէզ քիւր
մաղաղասընտա, գանախիտե եանմագ
իչին Ամէրիկանն էն ալեա վէ թէհ-
լէքէլի օլմսեան կազտան, զայէթ ուճուզ
ֆիւսթ իլէ սաթըլմագտա օլուպ, պէշ
կալօնուզ, եանի 20 իթրալըր պիրտէն
սաթըլն ալանա տահա ուճուզ ֆիւսթ ի-
լէ վէրիլէճէյի իլան օլունուր :

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ . ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՄԵՆԵ
ԳԵՑ-ՕՂԼԱՌԱ ՏՕՂԴՈՒ ԵՈՂՏԱ, ՏՕԹՕՂԵՏ ԱՊՏՈՂԼԱ
ԳՐԱՆԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵՐԵՐԵԱ ՆԻՄԵՐՈ 467 :